BOSHLANG‘ICH TA’LIMDA O‘QUVCHILARNING JISMONIY TAYYORGARLIGINI BAHOLASH NATIJALARIDAN JISMONIY TARBIYA DARSLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA FOYDALANISH METODIKASI

Akbarov Anvarjon
Harbiy ta’lim fakulteti dotsenti
Farg‘ona davlat universiteti

ANNOTATSIYA. Quva tumani 50-umumiy o’rta ta’lim maktabi boshlang’ich sinf o’quvchilarining jismoniy, tibbiy –bialogik ,psixologik tayyorgarliklarini maxsus matematik-statistik usullar yordamida pedagogik va ilmiy taxlil natijalarini haqida ma’lumot bayon qilingan.

KALIT SO’ZLAR: jismoniy tayyorgarlik, jismoniy tayyorgarlik darajasi, sport sinovlari, uzunlikka sakrash, mokisimon yugurish, turnik tortilish, arg’amchida sakrash, 30mga yugurish.

KIRISH.

DOLZARBLIGI:Mamlakatimiz axolisi ,ayniqsa yosh avlodni o’quvchi va

Bolalarning,sport bilan ommaviy shug’ullanishlari,faol dam olish shakllaridan foydalanishni tami nlovchi amaliy chira tadbirlar bosqichma –bosqich amalga oshirilmoqda.

Hozirgi kunda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo’nalishiga aylangani hech birimiz uchun sir emas.

O’zbekiston respublikasini har tomonlama rivojlantirishga qaratilgan harakatlar strategiyasida Jismoniy tarbiya va sportga aloxida to’xtalib o’tilgan. Harakatlar stategiyasi 2017-2021yillar uchun mo’jjallangan bo’lib bu vaqt mobaynida juda ko’p manashu soxani rivoji uchun hizmat qiladigan ishlar amalga oshirildi. Yana shuni ham aytish keraki yurtimizga kirib kelgan pandimiya xalqimiz axolisini har tomonlama barkamol bo’lishga chorladi. CHunki bu kasallikka chalinganlar orasida faol haakatlanishga roiya qiluvchilar va sport ,jismoniy tarbiya bilan shug’illanuvchilar o’rtasida birmuncha yengil kechdi. BU xodisa ham yana bir bor jismoniy tarbiya va sportning xalqimiz hayotidagi o’rni kattaligini isbotlab o’tdi.Xalqimiz orasida sog’lom turmush tarzi va ommaviy sportni rivojlantirish maqsadida 2021-yil 17-iyunda tasdiqlangan yangi’”JISMONIY TAYYORGARLIK darajasi”sport sinovlari test majmuasining joriy etilishi,umumiy o’rta ta’lim,oliy o’quv yurtlari va jismoniy tarbiya harakatining boshqa bo’g’inlari oldida yoshlarni har tomonlama, jismoniy tarbiyalash,yuqori unumli mehnat qilish vavatan mudofasiga tayyorlash vazifasini qo’yadi.

TADQIQOT MAQSADI: Boshlang’ich sinf o’quvchilarining “Jismoniy tayyorgarlik darajasi” sport sinovlari test majmusi asosida jismoniy

Tayyorgarligini boshlang’ich darajasini taxlil qilish va metodikasini rivojlantirish bo’yicha tavsiyalar berishdan iborat.

TADQIQOT VAZIFALARI: Boshlang’ich sinf o’quvchilarini, “Jismoniy tayyorgarlik darajasi” test sinovlarini asosida jismoniy tayyorgarligini aniqlash va ularning rivojlanish ko’rsatkichlari yangi test sinoviga mos va mos emasligaini qayd etishdan iborat.

MUHOKAMA NATIJALARI: Boshlangi’ch sinf o’quvchilarining harakat fazilatlarini rivojlantirish darajasini baholashning asosiy mezoni sifatida

Biz Quva tumani 50-umumiy o’rta ta’lim maktabining boshlang’ich sinf o’quvchilarida “JISMONIY TAYYORGARLIK DARAJASI” sport sinov testlar majmuasi bo’yicha tanlab olingan testlar asosida pedagogic nazorat testlari ishtirik etdi. Pedagogic tadqiqotlar 2022-yilning fevral oyidan boshlanib may oyigacha davom etdi.BU davr mobaynida o’quvchilar barcha test normalarini topshirdi.

Test normalarini topshiruvchi gurux randomizatsiya(tasodifiy tanlov)

Asosida tanlab olindi.Tanlangan 27o’g’il bolalar va 16ta qiz bolalar

O’quvchilar quydagi normalarni topshirdi.Bular 30metrga yugurish, 4*10mokisimon yugurish, turgan joydan uzunlikka sakrash,yugurib kelib uzunlikka sakrash, to’pni nishonga uloqtirish, (5ta imkoniyatdan) kichik to’pni uzoqlikka uloqtirish, baland turnikda

Tortilish, arg’amchida sakrash(1minutda) gardish aylantirish,(marta)

Tadqiqot natijalari va ularning muhokamasi. Boshlang’ich Sinf o’quvchilarini “Jismoniy tayyorgarlik darajasi’’sport sinov test ko’rsat-

Kuchlarini matamatik stastistik uslublar yordamida taxlil natijalarini1,2- jadvallarda keltirilgan.

Quva tumani 50-umumiy o’rta ta’lim maktabining boshlang’ich sinf o’quvchilarini “Jismoniy tayyorgarlik darajasi” sport sinovlari test me’yorlari bo’yicha natijalari. (o’g’il bolalar)

3	Salomatlik testi meyorlari.	n	M=G	m	CV	(1)%	«2»%	«3»%	MIN	MAX
1	30metrga yugurish (soniya)	27	5,7	0,014	6,27	7,5%	48,1%	44,4%	5,4	7
2	4*10mokisimon yugurish.	27	12,2	0,17	6,8	14,9%	40,7%	44,4%	12,4	13,5
3	Turgan joydan uzunlikka sakrash.(sm)	27	105,4	3,4	14,5	26%	29,6%	44,4%	90	150
4	Yugurib kelib uzunlikka sakrash.	27	9,04	20,06	14,3	11,2%	a55,5%	33,3%	170	220
5	Kichik to’pni uzoqlikka uloqtirish.	27	12,9	0,66	14,1	17,4	34,5%	48,1%	17	26

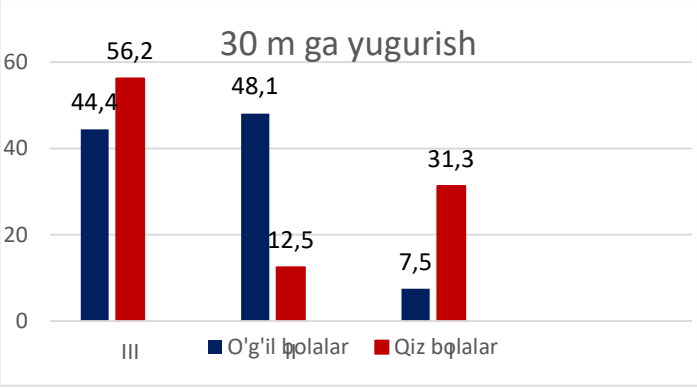
Quva tumani 50-umumiy o’rta ta’lim maktabining boshlang’ich sinf o’quvchilarini “Jismoniy tayyorgarlik darajasini” sport sinovlari test me’yorlari bo’yicha natijalari (qiz bolalar)

№	Salomatlik testi meyorlari.	n	M=G	m	CV	(1)%	«2»%	«3»%	MIN	MAX
1	30metrga yugurish (soniya)	16	6,79	0,05	3,2	12,6	31,2%	56,2	5,5	8
2	4*10mokisimon yugurish.	16	12,5	3,02	2,67	25%	25%	50%	13	13,5
3	Turgan joydan uzunlikka sakrash.(sm)	16	99,8	3,4	12,0	25%	68,5%	6,5%	90	110
4	Yugurib kelib uzunlikka sakrash.	16	160	4,2	9,5	12,5%	62,5%	25%	170	200
5	Kichik to’pni	16	10,27	0,69	14,37	12,6	43,7%	43,7%	10	17

	uzoqlikka uloqtirish.									

Jismoniy tayyorgarlik darajasini 30mga yugurishni IIIdarajada topshirdi o’g’il bolalarning 44,4foizi qizlarning 56,2 foizi bajardi,II-daraja topshiriq talablarini

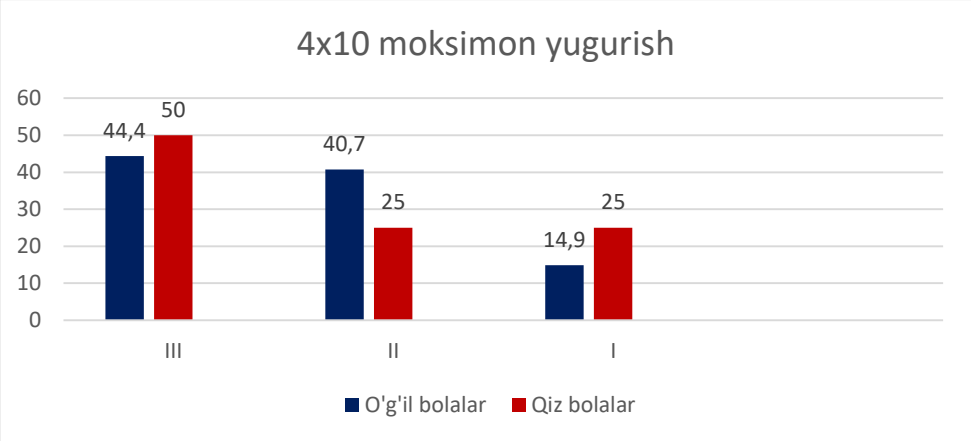
O’gil bolalarning 48,1foizi,qizlarning,31,2foizi ,Idarajada o’g’il bolalarning7,4foizi Qizlarning12,5 foizi bajardi.

Mokisimon yugurish 4*10yugurishda quydagi natijalar qayd etildi.Bu sinov mashqini o’g’il bolalarning 44,4% (III)darajada qizlarning bu ko’rsatkichi 50% ga to’g’ri keldi.

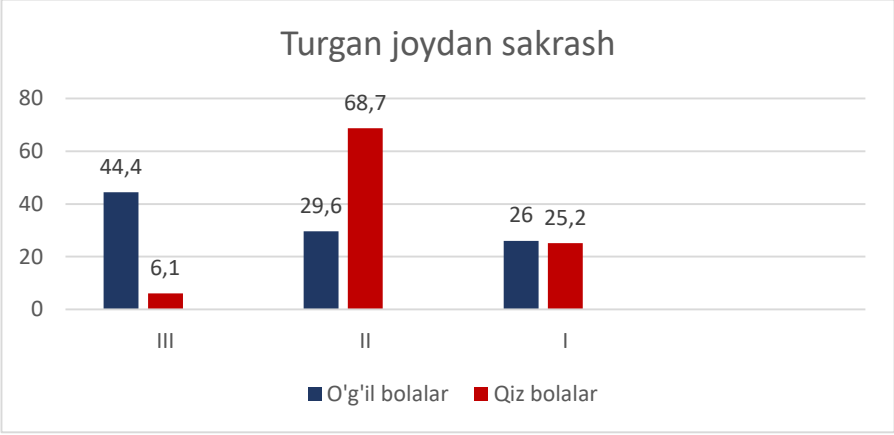
II-darajaga o’g’il bolalarning40,7% qizlarning 25% bajardi.

I-darajaga o’g’il bolalarning 14,9% bajardi ,qizlarning bu ko’rsatkichi 25%bajardi.

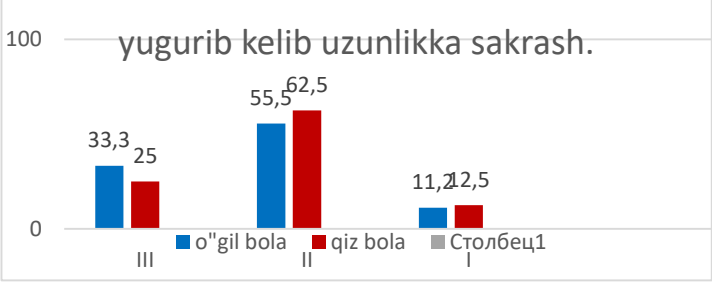

“Turgan joydan uzunlikka sakrash” sinovining IIIdarajadagi topshiriq talabini O’g’il bolalarning 44,4% ,qizlarning 6,1% bajardi. II-darajadagi topshiriq talab-larini o’g’il bolalarning 29,6% qiz bolalarning 68,7% bajardi.

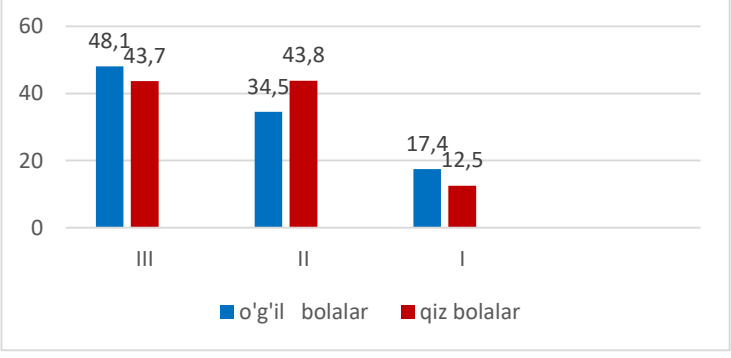
I-darajadagi topshiriq talablarni o’g’il bolalarning 26% qizlarning 25,2% bajardi.

Yugurib kelib uzunlikka sakrash, bu sinov mashqini o’g’il bolalarning 33,3foizi III-darajaga qizlarning bu ko’rsatkichi 25foizga to’g’ri keldi.II-darajaga o’g’il bolalarning 55,5 foizi bajardi,qizlarning bu ko’rsatkichi 62,5foiziga to’g’ri keldi.Bu topshiriqni I-darajaga o’g’il bolarning 11,2 foizi, qiz bolalarning 12,5foizi bajardi.

Kichik to’pni uzoqlikka uloqtirish. Bu topshiriqni quydagicha natijaga bajarishdi.III-Darajaga o’g’il bolalarning 48,1 foizi, qizlarning 43,7 foizi bajardi. II darajaga o’g’il bolalarning 34,5 foizi, qizlarning 43,8 foizi bajardi. I-darajaga esa o’g’il bolalarning 17,4 foizi qizlarning 12,5 foizi bajardi.

Xulosa qilib aytadigan bo’lsak o’tkazilgan tadqiqotlar natijalari shuni ko’rsatadiki “Jismoniy tayyorgarlik darajasi sport sinovlari” test majmuasini standartlarini.

Amalga oshirish natijalariga ko’ra test me’yorlarini topshirgan Quva tuman 50-

Umumiy o’rta ta’lim maktabi boshlang’ich sinf o’quvchilarining jismoniy tayyorgarlikni boshlang’ich darajasi yuqori emas ,ya’ni o’g’il bolalar uchun 30m ga

Yugurish, 4*10 mokisimon yugurish,turgan joyda uzunlikka sakrash,yugurib kelib uzunlikka sakrash, kichik to’pni uzoqlikka uloqtirish mashqlari bajarishda birozgina qiyinlik qildi.

Qizlar ham 30metrga yugurish, 4*10 mokisimon yugurish, turgan joyda uzunlikka sakrash,yuguri kelib uzunlikka sakrash, kichik to’pni uzoqlikka uloqtirish kabi sinov mashqlarini bajarishdi va bu mashqlar biroz qiyinchilik tug’dirdi.

O’quvchilarni jismoniy tayyorgarlik darajalarini oshirish uchun bir qancha kompleksli ishlarni amalga oshirish maqsadga muofiqdir.

Buning uchun jismoniy tarbiya darslarida o’quvchilarning harakat faoliyatini doimiy Ravishda kuzatib boorish tavsiya etiladi.

Kuzatib boorish uning natijalarini qayd etish va navbatdagi natija bilan solishtirish maqsadga muofiqdir. Yana jismoniy tarbiya darslarini JTDSS ga mos ravishda tashkillash kerak.O’quvchilarni erishishi mumkin bo’lgan natijaga qanday erishish

Yo’llarini o’rgatish o’quv qo’llanmalardan foydalanish va o’quvchilarga tavsiyalar berish maqsadga muofiq.Turli tuman o’quv qo’llanmalar ham o’quvchilarga ongli ma’lumot beradi va bu orqali turli vazifalar hal etiladi. JTDSS darajasi majmuasi bir qancha vazifalarni hal etadi.

Adabiyotlar

Xankeldiyev, Sh. X., & Xasanov, Sh. (2021). Osobennosti metodiki podgotovki yunых bokserov na predsorevnovatelnom etape. In *Nauka segodnya: problemы i puti resheniya* (pp. 93-94).

Xankeldiyev, Sh. X., & Xasanov, Sh. (2021). Aksentirovannaya fizicheskaya podgotovlennost yunых bokserov na nachalnom etape obucheniya. In *NAUKA SEGODNYA: ISTORIYA I SOVREMENNOST* (pp. 41-43).